

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ЦЕНЕ ЗА СРЕДНУ:
 НА ГОДИНУ 24 ДИИ., НА ПО ГОДИНЕ 12 ДИИ., НА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДИИ.
 ЗА СТАЛЕ ЗЕМЉЕ НА БАЛКАНСКОМ ПОЛУОТВОРУ.
 НА ГОДИНУ 30 ФРАКА, НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.
 ЗА АУСТРО-УГАРИЈУ:
 НА ГОДИНУ 15 ФР. У БАНЕ., НА ПО ГОД. 8 Ф. НА ЧЕТВРТ ГОД. 4 Ф.
 ЗА СВЕ ОСТАЛЕ ДРЖАВЕ:
 НА ГОДИНУ 36 ФРАК., НА ПО ГОДИНЕ 18 ФР., НА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ
 УТОРНИКОМ, ЧЕТВРТОМ, СУБОТОМ И НЕДЕЉОМ
 НА ЦЕЛОМ ТАБАКУ
 УРЕДНИШТВО ЈЕ И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЉИ С. ТОМЕ АНДРЕЈЕВИЋА
 ОБИЛЖИК ВЕНАЦ.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:
 ПРВИ ПУТ 12 ДИИ. ПАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКИ ПУТ 6 ПР.
 ЗА ПРИПОСЛАНО 50 ПАРА ДИИ. ОД РЕДА.
 Рукописи шаљу се уредништву, а претплата администрацији
 „СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“.
 РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ. НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

БЕОГРАД. 1 Маја.

Морамо искрено сажаљевати перде, који су се у прошлу среду догодили у нашем народном позоришту. Сажаљевамо их и као појав, и као симптом грозничавог расположења, које влада и у неким деловима наше публике и у нашим званичним круговима. Ако је „Одбор Позоришни“ био тако зло упућен, да изнесе на позорницу један тенденциозан комад, публика је могла задовољити се обичним знацима неодобравања, па пренети своје даље осуде на поље журналистичке критике, а новина имамо, хвала Богу, за то довољно. Но ту и почиње и престаје одговорност публике, а сваколика прелази даље на званичне кругове. У првом реду носи одговорност „Позоришни Одбор“, који је тако несретно изабрао тренутак, када ће на позорницу изнети један комад, који дражи и изазива девет десетина нашега становништва. Позориште постоји по сили државне потпоре у пели, да негује укусу, да даје добре примере морала, да лечи ране друштвене — а не да служи министрима као оружје против њихових противника. Они за то имају довољно средстава, и служе се њима и јавно и тајно, и дрско и безобразно, и клеветнички и нападнички, и прљаво и ниско, па треба ли, поврх свега тога, и јавна позорница да послужи њима као место нападања на противнике, које су они сами створили својом несмисленој радњом, макар да нико не може имати задовољства да се бочи и ломи са силом и влашћу.

Но кад је већ једном изишла на позорницу једна демонстративна представа; није никакво чудо, што се нашло људи, који су јој се демонстрацијама и одазвавали. Путници, којима се свуда у Европи служе против оваквих појава, нису ни власт, ни полиција, ни жандарми, а још мање оружје и тесаци. Ту је само управа позоришна била позвана да фигурише; она је требала задовољне да опомене на ред и један пут и други пут, па ако би њене опомене остале безуспешне, она би требала да спусти завесу, па да прекине представу. Но место тога шта видимо ми? Жандарми улећу у позориште, гушају се са појединима из публике, члан полиције поседује и развађа их, а министар полиције Милутин Гарашанин виче из своје ложе жандармима: „**камо вам тесаци!**“. Сад настаје пљеска

од тесака, у позоришту страшна врева, једни скачу из партера у ложе, други на позорницу и представа се прекида, а на пољу изван позоришта отвара се бој између коњичке жандармерије оружане сабљама, и публике с камењем у руци. Ту има рањених, измлаћених, прегажених, каруца поразбијаних, једном речи ту има переда који је могао лако прећи у највећу опасност. Да је само једна пушка пуцала, било с једне било с друге стране, крв би се пролила, наши би крвови могли плунути и опасност највећа настати.

А за што то све? за то, што је једна гомила љака и других младих људи демонстровала — не оружјем, не тесацима, не камењем, **но чегртаљкама и звиждањем!** Милутине Боге с тобом! Је ли ти био при себи? Зар се на чегртаље оружје потезе? Где си ти видео, да се врапци из топова бију?

Ми смо знали, да се Милутин Гарашанин радо служи хероичким ликовима; Чули смо како је он на давору као командир Трнавског баталиона ударао својим војницима по шесет, осамдесет, па и по сто батина па опет лаковерна светина пре године и по потрча за њим, да је он усрећи слободама. Ми нечусмо никада, да је он на Јавору продирао у редове непријатељске, а сад ево гледамо својим очима како са голим тесацима продире у гомиле невинне деце. Изгледа, као да он не уме ништа да предузме без крајњих средстава. Пропле године видесмо, како он целу земљу диже на ноге на прост глас да је некакав предендат ушао у земљу. Таквих гласова било је и пре њега; било их је, који су се и обистинили, а ми никад нечусмо за сличне мере, влада је знала свагда употребити их а да народ ни најмање не узнемири. А наш Милутин, наш садањи министар унутрашњих послова, диже Србију, диже је дуж Саве и Дунава, од ушћа Дрине до ушћа Тимока, — све на празан глас, који се ни издалека ни у чему није обистинио. А сад ево га гледамо како на чегртаљке и на звиждање диже коњичке и пешачке жандармерије, па још поручује и војску из касарне! Да нисмо били очевидци овога догађаја, ми бисмо овакву причу морали сматрати као какву гатку из хиљаду и једне ноћи, или из Доикихотових „прикљученија“. Овако морамо сад да верујемо у свашта, а морамо и да се бојимо свачега од Милутиновог пустиловства. Он је из позоришта изишао

опкољен гомилом наоружаних коњаника жандармских, а ми смо морали да савијамо око себе своју децу гледајући од куда ће им камен у главу долетети. Ни веће неприлике пеће Милутин знати боље да размрси па ће и тада он из њих моћи да се измакне под сигурном пратњом жандармерије или војске, а шта ће од нас бити, то један Бог зна. Истина, може доћи време, да он за све те пусте инате некоме одговара; по шта ће бити нама тиме поможено? ништа друго до што ћемо имати задовољство да речемо: „**луда сила брза погибија!**“ а шта нас снаће то ћемо морати сносити, кад нам је такав чувар сигурност и удео пао. Бог нека нас чува и сачува од Милутинове памети!

Страни листови доносе овај:
Проглас херцеговачко-босанских устаника на Европу.

Послије крвава рата, који ми отпоче, прије 7 година, у овим планинама, а Србија, Црна Гора, Румунија и Русија завршише под знацима цариградским, велике силе послаше своје пуномоћнике у Берлин с намером, да се исток умири чинећи његовим народима велико дело правде. Онда смо се тврдо надали да ће за ту циљ одабрати мјере достојне народа тако просвећенијех, човечнијех и слободнијех, као што су народи европски; али смо се на велику нашу жалост преварили. Одлуке Берлинске не задовољише ни један источни народ, не излијечеше ни једну рану, не испунише ни једну праведну жељу. Али је с нама Херцеговцима и Бошњацима најгоре поступљено; ми смо без обзира предати туђину, као несвијесна стока на чување.

Наша браћа, турске вјере, увиријена таким поступком, одупрла се аустријској војсци кад је ова продрла у земљу нашу; ми хришћани, послје дуга у рату страдања, жељни мира и реда, а надајући се да ће нам га Аустрија донијети, остали смо онда на миру. Преварисмо се и по други пут. Аустријска управа у велико је надманила све неправде, нечовечности и насиља бивше османлијске управе, и ову, против које смо устајали толико пута на оружје, дала нам је зажељети.

Аустрија не само није испунила ни десети дво дијелијех обећања које нам долазећи бијеше учинила, него нас је одмах стегла новим давањима у новцу и работи; послала је тму чиновника и војника који не знадијаху нашега језика, нашијех најмилијех обичаја и старијех правца, или, ако неки то и знадијаху, ка Хрвати, они су нас гор: књижи из вјерозаконске мржње него и сами туђинци. Наши свештеници, дервиши и учитељи гоњени су, или из земље протјеривани; наше цркве и школе српске затваране су, или стјењаване у радњи, а наметани нам туђи учитељи и свештеници друге вјере; забрањиване су

нам књиге и новине српске, па и ове које излажу у самој царевини; и само народно нам српско име довољно бијаше да навуче несреће на свакога, који га се не шћаше одрећи. Најугледнији наши грађани бацани су из самог подозрења у тамницу, вешани су и стријељани; наше су жене по кућама и харемима на сиду срамоћене. Најпосле и самој нашој трговини са Црногором и Србијом међане су све могуће препоне само да се не бисмо мијешали с овом браћом нашом. Тешко ће нам се вјеровати у Европи да се све ово чинило на измаку деветнајестог вијека од једне хришћанске управе; али се живим Богом кунемо да је све овако било; и како ми истину свијету говорили, тако Бог помогао нама и дједи нашој. Ми смо се коначно убједили да, ако су народи аустријски избражени, влада је аустријска јаш варварска.

Понижени до скота, материјално упропашћени, дубоко увиријени у свијем грађанским правима, у свијем осјећањима домаћијем, вјерозаконским и народнијем, у свему што је човеку најсветије и најмилије, ми смо устали из очајања на оружје; устали смо сада и Хришћани и Турци заједно, да се ослободимо од овијех новијех на истоку варвара, или да изгинемо. Што вијековијех нијесу могли учинити, то је Аустрија учинила за три године: наше народно измирење. Сад и хришћани и Турци осјећамо да смо Срби, којима је заједно живјети и умријети.

Европа је послала Аустрију да нам донесе мир и поредак, а Аустрија нам је донијела безвладије и рат; кад смо ми савали спокојство, најреједак и срећу, она нас је бацила у пропаст, и силом изазвала на рат истријебљења. Сада њени војници, огорчени нашом успјешном обороном, искаљују свој дивљи гњев на нашој невиној дједи, на женама и старцима, које не могућемо са собом узети, руше и пале наше куће, разносе наше виромашино покућство, газе наше усјеје, мртвијем борцима нашијем копају бајонетом очи, и утрбу парају, а наше јавне равњенике, које ухвате, остављају без милости да скапају. Што је некад Аустрија радила по Чешкој, Галицији, Мађарској и Италији то од три године ради по Босни и Херцеговини; она је својој крвавој историји додала један лист више. Па опет Аустријанци нас називљу у својим новинама варварима и разбојницима, а себе просвијетљелима истока! Срамота ни вјечна! Али ће дјела говоре, ту ријечи не помажу.

Стање, које је Аустријом створено у земљи нашој прави је гријех против човјечанства, љага је слободоумљу европскијех народа, поруга је европскијем владама и исмијевање њихових трактата, а злочини је покушај против препоруке Истока. Ми протестујемо против тога стања пред Богом, Европом и дијелим свијетом; наше срамоте, наше сузе, крв невинна коју дијемо нек падну на оне који су томе криви, као и на савјест овијех који би од сада немарно гледали да се истребљује један народ, који никаква ала није другима учинио, ван ако није ало што жељимо да одахнемо од својијех стољетнијех биједи па заједно са својом рођеном браћом у Србији и Црној-Гори да се мирно развијамо на путу свјетске просвјете, народне слобде, и благодестања.

СВЕЖИНА, ЛЕПОТА И ЗДРАВЉЕ

Eau de Toilette à l'OPORONAX ED. PINAUD

Ова жиришљива и освежавајућа вода нарочито је за употребу **лицем** намењена

Она има неоцењиву вредност по здравље.

37, BOULEVARD DE STRASBOURG, PARIS.

КУПАТИЛО БАДЕН

КОД БЕЧА

НЕПРЕКИДНО ЛЕЧЕЊЕ ПРЕКО ЦЕЛЕ ГОДИН.
ОТВАРАЊЕ ЛЕТЊЕ СЕЗОНЕ 1 МАЈА

Стародревна, још Римљанима позната **алкалично-салинска** врела (сумпорокиселог крча врела) 13 купатила са топлотом од 27° до 35° Цилијусови чувени дејством својих разних ступања температуре. Услед овог својства, својом природном топлотом, без потребе вештачког хлађења, веома су угодна за разне болести, које условљавају и одговарајуће ступње топлоте.

Њихова лецитивна моћ употребљује се против: **реуматизма скрофула шлта, катар неаралжија (болести нерва), севање у алаковима и узетостима кожним болестима и костобоље, болестима после повреде и тровања металима, нарочито употребом живе.**

Годишња посета износи на 11.000 особа.

Употребљених купатила 1881 године 150.000

Свакоображавајући духу времена и потребама, ово купатило удешено је тако да се могу употребљавати и **општа и посебна купатила: парна с тушевица у кадрама, изводена и била, минерална и гладководна, за плавање и обично купање, тако исто инхалација, више сурутке и лечење с тројежем.**

Ово купатило које је само један сат железницом удаљено од Беча има дражестан положај, обрасло је лиснатом и изличастом шумом, испрекрштано најкраснијим металштима. Најлепша уживања прибавља возња железницом и колима у свима правцима у брда и планине; те с тога је ово купатило како својим лецитивним својством, тако и удобностима и увесељивама у сваком погледу препоручљиво. Сваки дан свира три пута купатилска капела у величанственом, сеновитом парку, сваки дан позоришне преставе (лети у арији), концерти, балони трке и др.

Осим тога посетиоцима служе за употребу разни изврени хотели: хотел-гарни и друге кафане и ресторатерије; зупке виле (пољска добра) и приватна намештена обиталишта са банштима већином. Пошта, телеграф и железница везује ово место са целим светом.

Извешћа даје купатилска комисија 1 6

Кес. Краљ. повлашћена

Регулир фуруна за пуњење

и

Машинска — шпархердова — фабрика

ЈОЗЕФА ВИКТОРИНА

Wien. IV., Grosse Neugasse Nr. 35.

Препоручује се за израду свију врста машинских шпархерда кро и енг.-франц. Машина за ражњење и Grillard и кафанска опшшта, и има на избор готових шпархерда за пренашање све од гвозђа или са нахелом, као и чувене.

ПАТЕНТИРАНЕ — РЕГУЛИР ФУРИНЕ ЗА ПУЊЕЊЕ

са укусно изшараним фасоним и најбоље конструкције. — Ценовник бесплатно и франко. Наручбине из провинције „реч Nachnahme.“

бр. 47

3—15

Награђено златном медаљом.

ЗА ЛЕЧЕЊЕ ЛАДНОМ И ВРУЋОМ ВОДОМ

Препоручујем моје дивно удешене справе за купање, како за паћенике од живица, стомака, глав тако и за оне од костобоље.

1. Подпуна **сирема** за купање са и без спроводника за воду, са справама за туширање и грејање од 65 форинти па на више.

1. **Када** за купање од јаког цинка по 12, 15 и 18 фор.

Новоудешена када за купање са справом за грејање, којом се за 30 минута са само за 5 крајцара угља или дрва, 200 литара воде угреју на 28 гради топлине од 30 форинти па на више.

Патентиране справе за грејање засебне, које се могу ма у какову кад, дрвену или металну сместити и вода за купање угрејати од 18 фор. па на више.

Кубне хидротерапије.

Апарати за ваздушни притисак по упутству саветника Др.

Винтерница од 90 фор. па на више.

Емлекски апарати за тушовање од 18, 35, 50 фор.

Каде са тушевицама од 30 фор. па на више.

Апарати за римска купатила за знојење и тушовање у кући по 100 до 200 форинти.

Каде за седење.

Кубови и собни мужици без смрада и апарти за инхалацију и т. д.

Све сиреме за јавна купатила **заједно са постављањем**, биће тачно извршена.

Иаустровани ценовници бесплатно.

Препродавцима рабат.

М. ШТАЈНЕР, фабрикант ц. кр. извк. пр. апарата за купање Беч. II табор-штрасе 29 до поште.

За болнице
" купатила
" приватне

бр. 56. 1—5

ВЛАТНО КУПАТИЛО

„РУСАНДА“

у Меленцима, Торонталској жупанији у Угарској.

Почиње се 1 (13) Маја ове год. и траје до половине Септембра. Исто купатило лечи: шкрофле, реому, отоке и ране, особито оне које наступе услед запаљења костију и фраса у костима. Даље лечи укоченост по жилама и зглавковима, разне кожне болести, недостатак крви, неуредно женско време и т. д. Поред купатила се налази добро уређена гостионица, господски опремљени станови за госте, и лепо уређен парк, у коме сваки дан капела свира. Купатило је својина подписане која статује у Меленцима и која даје о свему ближа извешћа.

У месту се налази **пошта и брзјав.**

3—6

Ана Клаић.

РОЈИЧКИ КИСЕЉАК БАЊА

У ШТАЈЕРСКОЈ

од штације јужне железнице ПЕЛЧАХА, — која стоји у **нео-средном** сајузу са свима влаковима, како обичним тако и брзо-средним, са поштанским или најамним колима, само један сат удаљена.

Ово је старо-опробани **Кисељак**, који садржи у себи: **млого угљене киселине и глауберове соли.** — Изванредно **освежавајуће пиће и лек** противу: несварљивости стомака, стомачни и цревни катар, запечености; патње у цигерицама белој и црној, жучној и бубрежној бешици, шуљевима, костобоље услед претеривања у животу, наглог гојења, оскудице у крви, бледоће и хипохондрије.

СЕЗОНА ОД МАЈА ДО ОКТОБРА,

угљено-кисела купатила, ладна бања, клинични кантар, лепа и јевтина, од чести и за грејање обиталишта, (у мају и октобру **најјевтиније**) — велики курсалон, — добре гостионице, — лепа локала за ручавање, кафане, читаонице, терасе, — лепе шетнице, — велики бањски оркестар (музика), балови, — концерти, — томбола, — извртено поштанско и телеграфско надлежатељство.

Поруке за обиталишта и минералне воде, ваља упутити:

An die

Direction der Landes-Curanstalt Sauerbrunn

Untersteiermark.

а истим путем добављају се **безлатно** и ценовници, програми и правила ове бање.

Бр. 58.

2—3

ПРЕДЛОГ

за куповину иностраних обезвничких сређака чрез месечних одплаћивања.

Мала количина новца неможе се ни на кој други начин боље употребити но за куповину државних сређака, јер кој је имућнији, моћи ће на овај начин од свог свако дневног, по некад изливног трошка и неприметно један капитал засе или за своју фамилију стећи. И онеме кој је лошијег стања, даје се овом приликом могућност да чрез мала уплаћивања себи набави државне сређеке, с којом он добити може ако му је сређа наклоњена један од главних добита и махом се обогатити, или у сваком случају негуби ништа, већ шта више и интерес прима на уложени новац, кога он никада негуби.

Ове државне обезвничке сређеке пружају најпробитачнију и најизвеснију могућност добита од свију досада разглашених Лутрија.

Исте обезвничке сређеке су од Држава, Варони, Жељезница, Банки и т. д. издате облигације (зајамне обезвнице које се исплаћивају чрез унапред одређених повлака, при којима на велики део бројева извучених сређака (облигација) падају врло знатни добитци и у најнеповољнијем случају најмање бар вредност (т. ј. уплата) сређака тако да свака сређака мора добити.

Разлика измеђ оних наградних сређака и оних који се у више класа вучу сасвим је јасна, јер код последњих је и врло велика могућност да се уложени новац и сасвим изгуби ако иначе какав добит случајно на њих непадне што се на жалост поред огромног броја сређака и сувише редко дешава, док напротив док наведених наградних сређака сваки број мора пре или после добити.

Да би се свакоме могућност да себи ове државне награде сређеке набави, завела је **фирма Вилх. Шмидт и Кома. у Хамбургу** продавину истих на.

МЕСЕЧНО ОДПЛАЊИВАЊЕ.

Предплата износи 18 Динара за које се предплатиоцу одма и непосредно шаље **набавно писмо.** Месечна одплаћивања износат такође по 18 Динара и иста трају само 15 месеца, за које учасник ових Лутрија добија.

после 4 месечна уплаћивања 1 целу Мајландску Сређку

од године 1866.

после 9 месечна уплаћивања 1 Целу Аугсбуршку Сређку од

године 1864. после 15 месечна уплаћивања 1 Целу

Брауншвајску 20 талирну наградну Сређку.

При свакој месечној одплати даје се признаница о истог а одма по уплати 1ог, 5ог и 10ог месечног одплаћивања саопштавају се учаснику ових Лутрија бројеви гореназначених сређака које он игра и има право на добит у сразмери своје које у он долге већ уплатио. Осим тога даје се и интерес на уплаћени новац, све догате док сва 15 месечна рата нису одплаћена и то на основ правила која се у набавном писму налазе.

После сваке повлаке известије се на захтев сваки притјажоац ових сређака о резултату истих, осим тога ћеду се штампати извучени бројеви и количина добити у следећим новинама:

у Виделу, Новом Веку, Борби, Самоуправи, Беогр. Дневник, и Српск. Независност. Очекивати је да ће ду ове сређеке јако тражене бити, а да би ми могли све поруке с' навикнутом нам точношћу извршити, молимо за што скорје поручбине. Новици се примају само у злату, сребру или банкама. Ми дописујемо и на Српском језику.

Wilh. Schmidt & Co.

HAMBURG
Rosenstrass 19 b.